

**Виняткова Макрофінансова допомога Україні
до 1 мільярда євро**

МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ

між

**Україною
як Позичальником**

та

**ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
як Кредитором**

МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ між УКРАЇНОЮ та ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

1. XX липня 2022 року Європейський парламент та Рада Європейського Союзу прийняли рішення (Рішення (ЄС) 2022/ XX) про надання доступу до “виняткової” макрофінансової допомоги Україні в умовах військової агресії Росії проти України¹. Рішення надає доступ Україні (яка надалі йменується як “Країна”) до макрофінансової допомоги (яка надалі йменується як “допомога”) у розмірі до 1 мільярда євро у вигляді кредиту. Ця допомога може бути надана протягом одного року, починаючи з першого дня набрання чинності цим Меморандумом про взаєморозуміння (що надалі йменується як – “МпВ”).
2. Метою цієї допомоги є підтримка макрофінансової стабільності Країни з огляду на гострі потреби у фінансуванні, викликані воєнними обставинами. Ця допомога від Європейського Союзу є доповненням до ресурсів, які надаються Країні міжнародними фінансовими організаціями та донорами в рамках двосторонньої співпраці для підтримки економічної, соціальної та фінансової стійкості органів влади.
3. Допомога буде складатися з одного траншу в розмірі 1 мільярд євро, який може бути виплачений однією або кількома частинами.
4. Один транш допомоги буде виплачено однією або декількома частинами після підписання та набрання чинності цим МпВ та супровідною Кредитною угодою і буде обумовлено створенням і запровадженням органами влади Країни системи звітності про використання коштів, як зазначено в пункті 5 цього Меморандуму, а також постійним дотриманням Країною цього Меморандуму.
5. Органи державної влади Країни зобов’язуються забезпечувати перед Європейським Союзом та Комісією ефективно, прозоре та підзвітне використання фінансової підтримки, отриманої в рамках цієї допомоги. З цією метою вони створять та керуватимуть системою звітності, яка забезпечить Комісії доступ до обґрунтованої бюджетної інформації в доступний, своєчасний і повний спосіб. Вони надаватимуть щомісячні звіти про доходи (що включають додаткові ресурси макрофінансової допомоги Союзу) та видатки державного бюджету на рівні основних статей видатків. У цих звітах органи влади Країни повинні також включати детальну інформацію про заходи адміністративного та фінансового управління, включаючи внутрішній контроль, який застосовується в цілому та зокрема для макрофінансової допомоги Союзу. У Додатку I цього Меморандуму про взаєморозуміння

¹ Рішення (EU) 2022/ XX Європейського парламенту та Ради від XX 2022 року про надання макрофінансової Україні, OJ L XX, XX 2022 року, стор. XX.

наведено схему цієї системи звітності. Крім того, органи державної влади Країни зобов'язуються належним чином і швидко усувати будь-які недоліки, виявлені в контексті оперативної оцінки, проведеної під час реалізації цієї допомоги.

Протягом усього періоду надання допомоги Європейська Комісія (далі – Комісія) оцінюватиме, у разі необхідності, на основі консультацій з владою Країни, МВФ та іншими компетентними міжнародними організаціями, придатність та хорошу репутацію вищезгаданої системи звітності. Органи державної влади Країни забезпечать належне впровадження та функціонування системи звітності протягом усього періоду надання допомоги. У своїй оцінці (оцінках) Комісія зосереджуватиметься, зокрема, на існуючих механізмах для забезпечення належної подачі, своєчасності, точності та адекватності наданої інформації. У разі виявлення збоїв у запровадженні системи звітності, Комісія вживатиме відповідні заходи відповідно до кредитного договору.

6. Комісія також на постійній основі здійснюватиме перевірку фінансових потреб Країни та може зменшити, призупинити або скасувати всю або частину допомоги у випадку, якщо фінансові потреби Країни в період виплат суттєво зменшаться у порівнянні з початковими прогнозами.
7. Комісія перераховуватиме транш або частини траншу на рахунок Державної казначейської служби України (що надалі йменується як “Одержувач”) у євро в Національному банку України (що надалі йменується як “Агент”). Враховуючі суттєві бюджетні потреби у фінансуванні, що постали перед Країною, надходження від кредиту будуть використані для фінансування бюджету Країни.
8. У ході реалізації допомоги органи влади Країни надаватимуть Комісії усю інформацію, яка пов'язана із моніторингом економічної та фінансової ситуації Країни і з оцінкою впровадження системи звітності. Зокрема, органи державної влади своєчасно надаватимуть Комісії відповідну інформацію, визначену у Додатку I.
9. З метою запобігання порушенням і шахрайству, пов'язаним з використанням цієї допомоги, а також для забезпечення захисту фінансових інтересів ЄС, застосовуватимуться відповідні положення Кредитної угоди, зокрема ті, що стосуються регулярних перевірок Країною використання допомоги Європейського Союзу, а також перевірок, аудитів та розслідувань, проведених Комісією, включаючи Європейське бюро по боротьбі з шахрайством, Європейський суд аудиторів та Прокуратуру Європейського Союзу. Також положення Кредитної угоди забезпечать дострокове відшкодування допомоги у випадку, якщо буде встановлено, що Країна, у частині управління цією допомогою, бере участь у будь-яких актах шахрайства, корупції або будь-якій іншій незаконній діяльності.

10. Комісія через своїх власних агентів або належним чином уповноважених експертів матиме право проводити оперативні оцінки адміністративних процедур та фінансових схем Країни та Агента у частині, що стосується управління коштами макрофінансової допомоги Європейського Союзу, протягом строку дії цього МпВ та п'яти років після надання траншу (*ex-post period*).
11. Комісія або її належним чином уповноважені представники можуть проводити незалежну заключну оцінку реалізації допомоги. У такому разі органи державної влади Країни зобов'язані, протягом усього часу оцінки, надавати усю необхідну інформацію Комісії, представленій її власними агентами або належним чином уповноваженими експертами. Звіт за результатами оцінки буде надаватися органам влади Країни для коментарів.
12. Органи влади забезпечуватимуть, за необхідності, тісне співробітництво з Комісією. Обмін конфіденційною інформацією в рамках цього Меморандуму здійснюватиметься відповідно до Угоди між Україною та Європейським Союзом про процедури безпеки, які стосуються обміну інформацією з обмеженим доступом від 13 червня 2005 року.
13. Ця допомога буде залежати від постійного дотримання органами державної влади Країни ефективних демократичних механізмів, включаючи багатопартійну парламентську систему, верховенство права, а також дотримання прав людини. Країна бере зобов'язання забезпечувати незалежність центрального банку та досягти прогресу у напрямку імплементації Угоди про асоціацію, включаючи поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі (ПВЗВТ). Країна також бере зобов'язання досягти прогресу у кроках, рекомендованих Комісією під час надання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі.
14. Допомога надається за умови розуміння того, що органи державної влади Країни зобов'язуються поступово скасувати тимчасові надзвичайні заходи в сфері економічної та фінансової політики, які були введені на час війни, у відповідний час і в належній послідовності, особливо щодо монетарної політики та системи валютного курсу, регулювання фінансового сектору, управління державними підприємствами, свободи руху капіталу, а також режимів оподаткування та торговельних акцизів. Органи державної влади країни також зобов'язуються відновити створені інститути економічної та фінансової політики в їхніх довоєнних повноваженнях, як тільки буде скасовано воєнний стан.
15. Додаток I є невід'ємною частиною цього МпВ.
16. Усі повідомлення, що стосуються цього МпВ, мають бути належним чином надані у письмовій формі і надіслані за адресою:

Для України:

Міністерство фінансів
вул. Грушевського, 12/2, Київ
01008, Україна
До уваги Міністра або заступників Міністра
та Департамент боргової політики

З копією:

Національному банку України
вул. Інститутська, 9, Київ
01601, Україна
До уваги Голови або заступників Голови

Для Європейського Союзу

Європейська Комісія
Генеральний директорат з
економічних та фінансових справ
CHAR 11/248
B-1040 Брюссель, Бельгія

17. Цей МпВ набирає чинності після підписання Країною та Європейським Союзом і після його ратифікації Парламентом Країни або після іншої застосовної внутрішньої процедури відповідно до її законодавства.
18. За взаємною згодою сторін до цього МпВ можуть вноситися зміни у формі письмового Додатку. Цей Додаток буде невід'ємною частиною цього МпВ і набуде чинності за такими ж процедурами, що і МпВ.

Здійснено в м. Брюсселі ХХ липня 2022 року у двох оригінальних примірниках англійською мовою.

ЗА УКРАЇНУ
як Позичальника

Сергій МАРЧЕНКО
Міністр фінансів України

ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ
як Кредитора

Валдіс ДОМБРОВСКІС
Виконавчий Віце-президент
Європейської Комісії

ЗА НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК
УКРАЇНИ
як Агента Позичальника

Кирило ШЕВЧЕНКО
Голова

ДОДАТОК І

НЕОБХІДНІ СИСТЕМИ ЗВІТНОСТІ

1. Схема та моніторинг систем звітності про використання коштів, отриманих у рамках цієї допомоги.

Під час впровадження макрофінансової допомоги Європейського Союзу відповідні органи державної влади Країни на запит надають Комісії дані та інформацію, які стосуються впровадження системи звітності, що включатиме фінансові потреби, основні статті та напрямки витрат за якими відповідні кошти були витрачені, із зазначенням частки, видатків, що були здійснені за процедурою публічних закупівель, де це можливо

2. Моніторинг макроекономічних та фінансових подій і політики

Протягом реалізації програми макрофінансової допомоги Європейського Союзу, наступні показники та звіти будуть оприлюднюватись або надаватись Комісії відповідними органами державної влади Країни:

а) Інформація, що надається Міністерством фінансів:

- ВВП або національний дохід (щоквартальна);
- Головні складові ВВП (щоквартальна);
- Рівень зайнятості та безробіття (щоквартальна);
- Показники та склад доходів і видатків сектору загальнодержавного управління та сектору центральних органів державного управління, а також державна заборгованість по виплатам (щоквартальна);
- Фіскальний баланс сектору центральних органів державного управління (щоквартальна);
- Фіскальний баланс сектору загальнодержавного управління (щорічна);
- Обсяг та платежі по зовнішньому державному боргу (проценти та основна сума) (щоквартальна);
- Обсяг та платежі по внутрішньому державному боргу (проценти та основна сума) (щоквартальна);
- Планові щоквартальні платежі (проценти та основна сума) по внутрішньому та зовнішньому боргу у 2022 – 2024 (щоквартальна);
- Споживчі ціни та зміни цін виробників (щомісячна);
- Відсоткові ставки щодо показників (benchmark) урядових облігацій з різними термінами погашення (щомісячна);

б) Інформація, що надається Національним банком України:

- Процентні ставки на міжбанківському ринку на момент настання стандартного строку погашення (щомісячна);
- Загально банківська ставка кредитування (щомісячна);
- Платіжний баланс та основні компоненти (щоквартальна);
- Міжнародна резервна позиція (щомісячна);
- Номінальний двосторонній обмінний курс по відношенню до євро та долара США (щомісячна).